

A PROBLEMÁTICA DA CONTAMINACIÓN POR XURRO

Isabel Torres e Fernando Malvar

A LEXISLACIÓN DA COMUNIDADE EUROPEA.

Na lexislación europea existe xa unha preocupación por regular, aunque sexa mínimamente, os riscos de contaminación das augas por actividades agrarias.

de boas prácticas agrarias" que han de poñer en marcha os agricultores co fin de reducir nitratos, e por último a establecer "programas de actuación" para evitar que a Materia Orgánica engadida non sobrepare os 170 Kg. de Nitróxeno por ano e Hectarea.

seguintes cauces as de maior risco (polas chuvias, pendente, carga gandeira): Ouro, Anllóns, Ulla-Arzuva, Arnego, Eo, Tambre, O Barco, Mariña (Arteixo), Xallas, Eume, Neira, Avia.

O CÓDIGO DE BOAS PRÁCTICAS AGRÍCOLAS.

Respecto ao "código de boas prácticas" habería que definir a racionalización da "aplicación ou vertido do purín": días que non chova, evitar escorrentia, aplicar dende a primavera ata o outono (ou no inverno si leva 15 días sen chover). Ademais recoméndase non pisotear despois da aplicación, analizar a pendente, distribuír gradualmente a Materia Orgánica nas fincas (non pasar de 170 unidades de N por Ha e ano), utilizar cultivos demandantes en Nitróxeno.

A FOSA DO XURRO.

Respecto a "fosa", é importante impermeabilizala, construíla baixo terra (máis quente), e dunha dimensión adecuada para que o valeirado se efectue 2-3 veces por ano (sendo a produción de 10-12 m³ por vaca por ano, o cálculo é relativamente sinxelo). Deste xeito aumenta o tempo que permanece o purín na fosa o que implica redución do poder contaminante do Nitróxeno e do Fósforo, ademais de diminuír os patóxenos que en 5 semanas baixan o 90%.

É preferible a fosa aberta, con entrada de ar, evitando así os accidentes causados pola intoxicación dos gases, protexida da chuva (tellado) e pechado o acceso con alambre, por exemplo.

Recoméndase diminuír o abuso de auga de limpeza ou mesmo desviar ésta a un filtro verde que se realiza

facilmente canalizandoa cara filtros de grava, gravilla e area fina ou mesmo cun estanque de lirios acuáticos e outras plantas que serven de filtro biolóxico.

Tamen se pode recurrir ao uso de sistemas alternativos:

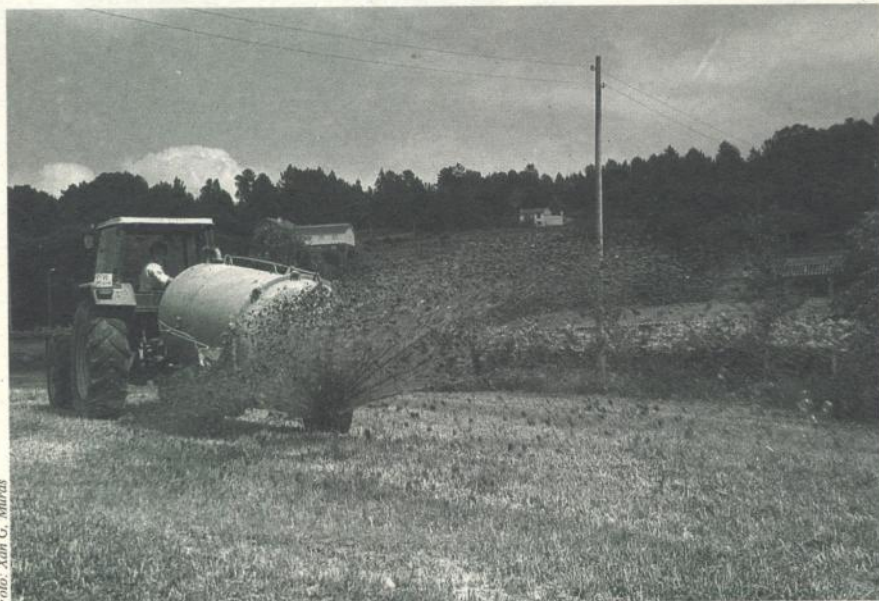

Foto: Xosé G. Murias

Inda que o problema surge en zonas de Europa con moitos máis problemas de contaminación agraria difusa, a alta concentración de gando en determinadas conchas galegas fai que o problema sexa tamén noso. E non é un problema estritamente ambiental, xa que del pódense derivar medidas restrictivas da CEE á produción. Ocurriu algo similar cas medidas hixiénicas no leite: empezaron a falar, a recomendar (bacterias, M.G...) e posteriormente aplicaronnas. Neste intre o tema dos nitratos esta na fase de recomendación.

Dentro das medidas agroambientais que veñen de Europa, topámonos ca Directiva 91 sobre protección de augas contra a contaminación producida por Nitratos procedentes de fontes agrarias. Este Real Decreto obriga ás Comunidades Autónomas a definir "zonas Vulnerables" de sufrir contaminación xa sexa pola abundancia das pendentes, pola carga gandeira existente ou por outras causas. Tamen obriga a elaborar un "código

A SITUACIÓN NA GALIZA

A nosa CCAA inda non elaborou ningún documento ao respecto, pero na Galiza témonos que decatarse de que o problema existe.

Só dicir que o 54% dos pozos e manantiais non son potables, por contaminación de Coliformes fecais ou Estreptococos procedentes de pozos negros mal deseñados ou inexistentes e puríns. As augas subterráneas, regatos, ríos contaminados por exceso de Nitróxeno teñen o problema da "eutrofización" : o Nitróxeno fai medrar as algas de forma excesiva, as algas requisan O₂ da auga que comparte cas troitas e peixes e éstos morren axfisiados.

Respecto á definición de "zonas vulnerables" do Real Decreto xa se ten feito en Galicia unha ordeación de conchas galegas polo risco de contaminación por vertido de puríns, sendo as

NA GALIZA TÉMONOS QUE DECATARSE DE QUE O PROBLEMA EXISTE: O 54% DOS POZOS E MANANTIAIS NON SON POTABLES.

- Mixto: recoller a parte máis sólida das dexeccións cunha pá, des-viando o resto á fosa

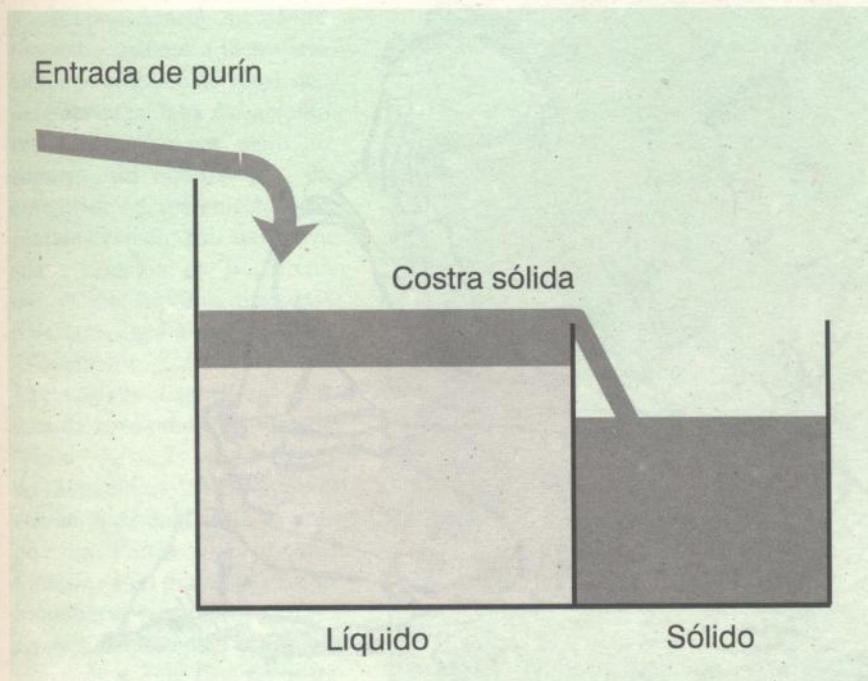
- Fosa dobre: que separa sólidos de líquido manténdose o sólido durante tempo suficiente para sua correcta des-composición:

- Uso exclusivo do esterco: recollido ca pá frontal do tractor e compostar nun espacio estanco (2 paredes) mixturando con material vexetal (toxo mesmo). O sistema de recollida do toxo pódese inxeniar (en Galicia estase utilizando unha sega-

dora de discos adaptada e unha roto-empacadora para a recollida).

A AGRICULTURA SEN TERRA.

Mencionaremos, por último, o caso da gandeiría sen terra (porco, aves, cebadeiras...) onde a problemática da xestión da Materia Orgánica agrávase ó non ter terra onde botala. A solución máis doada nestas gandeirías que soen estar asociadas (tipo COREN) e onde xa teñen a comercialización e a elaboración do pienso de forma cooperativa, sería pasar á cadea de distribución tamén a xestión da Materia Orgánica. Centralizar este abono, compostalo e "xestionalo" (vendelo a fruticultores, por exemplo).

FOSA DOBLE. O Xurro entra no primeiro tanque, no que se forma unha costra sólida flotante. Cando o nivel supera a altura do tabique que separa o primeiro tanque do segundo, a costra escorre para este último. O líquido do primeiro depósito ha de retirar-se periodicamente, antes de que pase ao segundo.

AS ABELLAS, POLA SÚA ACTIVIDADE POLINIZADORA, SON IMPRESCINDIBLES PARA A AGRICULTURA E O MEDIO AMBIENTE

